Իսթանպօլ իչին սէնէվի գըյմէթի 8 մէճիտ. 6 այլըգ 4 » 3 այլըգ 2 »

Թաշրալար իչին բօսթա ուճրէթի պիզէ օլարագ, Սէնէվի գըյ. 10 մէճիտ. 6 այլըգ 5 » 3 այլըգ 2 1/2 »

Էլտէն նիւսխէմիզ սաթըլըր էքի ղուրուշա :

Մանզումէի Էֆքեար

ՄԻՒՆԱՏԻՒ ԵՐՃԻԵԱՍ

١٢٩٤ ՀԱԶԻՐԱՆ ٢١ ՃԱՐՇԷՆՊԻՀ

1878 ՑՈՒՆԻՍ 21 | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՑՈՒԼԻՍ 3

١٢٩٥ ՐԷՃԷՊ ٢

Նօ. 3786

Իլանաթըն պէհէր սաթըրը 1 ինճի սէֆա 3, 2ինճի սէֆա 2, 3ինճիւ վէ սայիր սէֆալար իչին 1 ղր. Իլան սըրասընա գօնուլմաեան իլան սաթըրը 5 ղ: Մէքթուպ վէ սայիրէ, Գալաթասա Բէհճէ չէնալիք ռոգագընտա վագը Նր 41 Իտարէ խանէրընտա Կարապետ Ց. Փանոսեան խտմէն իրսալ խտլընմալը տըր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱՃԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պէրլին, 1 յուլիս

Մէմլէքէթէյն մուրախխասլարը, պու կիւն գօնկրէէէ մուֆասսալ պիր լայիհա թագտիմ իթտիլէր : Բրէնս Կօրչագօֆ, մէզքիւր լայիհա միւնտէրիճաթընըն քէմալի իլէ թէտգիգ օլունաճաղընը իչպու մուրախխասլարա պէեան իթտի :

Պէրլին, 1 յուլիս

Գօնկրէտէ Մէմլէքէթէյն մուրախխասլարը տինլէնտիքտէն սօնրա, Պէսարապիաեա տայիր միւպահասա օլունտու : 1856 մուահէտէսիյլէ այրըլմըշ օլան գըթանըն, Ռուսիաեա թէրքինէ գարար վէրիլտի : Իչպու գըթա, ղարպէն Բրութ նէհրի, ճէնուպէն Թալօնէգ իլէ Քիլիանըն պիր գօլույլա մահտուտ տուր :

Ֆրանսանըն պիրինճի մուրախխասը միւսիւ Վատինկթօնուն թէքլիֆի իւզէրինէ, Գօնկրէ, Սիլիսթրէ տախիլինտէ օլմաեարագ իչ պու չէհիր ճիվարընտան պաշլաեարագ թա Գարա-տէնիզ սահիլինտէ պուլունան Մինկալիաեա գատար ճէնուպի Շարգ գըթասընը Մէմլէքէթէյնէ վէրմէեէ ղարար վէրտի :

Գօնկրէ, Մէմլէքէթէյն վէ Գարատաղըն իսթիգլալըընը թաստիգ իթտի :

Նարըն, Թունա իւզէրինտէ սէյրի սէֆայինէ տայիր միւզաքէրէ օլունաճագ տըր: Գարատաղ հուտուտու միւզաքէրէսինտէ գօնթ Անտրասի իլէ գօնթ Շուվալօֆ արասընտէ իթթիհատը էֆքեար հասըլ օլմուշ տուր :

Թանժէր, 30 յունիս

Ֆաս բատիշահը վէֆաթ իթմիշ տիր :

Ռօմա, 1 յուլիս

Էվվէլքի կիւն, Վէնէտիկտէ մուգիմ Ավուսթրիա գօնսօլօսու պէյյէնինտէ նիւմայիշլէր վուգու պուլտու. մէզքիւր նիւմայիշլէրէ ուպէտուլյէէթ վիրէն մատտէ, միւմաիլէյհ, պիր գաչ տէլիգանլըեը, Թրիէսթէյէ սէյահաթտան մէնն իթմիշ տիր տէյի տէվէրան իտէն չայիա օլմուշ տուր :

Խարիճիէէ նազըրը, մէզքիւր հատիսէտէն տօլաեը Ավուսթրիա սէֆիրինէ պէեանը թէէսսիւֆլէ, միւթթէհիմլէր հագգընտա մուամէլէյի չէտիտէ իթթիխազ օլունաճաղընը իֆատէ իթմիշ տիր :

ՏԱԽԻԼԻՅԷ ՎԷ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Տարը չուրայի ասքէրի ազալըղը, սէրասքէրի սապըգ Իզզէթ բաշա հազրէթլէրինէ.

Սէլանիք վիլաեէթի վալիսի, Գոսովա վիլաեէթի վալիսի սապըգ Րիֆաթ բաշա հազրէթլէրինէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր.

Սատրազամ հազրէթլէրի վէ Սէրասքէր բաշա վէ Թօփխանէ միւշիրի բաշա, վէ ղազի Օսման բաշա, վէ ղազի Մուխթար բաշա հազարաթը, տիւն սապահլաեըն էրքէնտէն մապէյնի հիւմայունա ազիմէթլէ, ղաթը հազրէթի Բատիշահինին թահթը րիասէթլէրինտէ օլարագ, պիր մէճլիս ագտ խտլընմը, պու մէճլիս սաաթ ասղուգա ղատար իմթիտատ իթմիշ, վէ մէճլիս տաղըլտըգտան սօնրա, ճիւմլէսի մագամլարընը թէշրիֆ իյլէմիշլէր տիր :

—Խարիճիեէ նէզարէթի ճէլիլէսի միւսթէշարը Սավֆէթ բաշա հազրէթլէրի, տիւնքի կիւն Պապը Ալիյէ կէլէրէք, սատրազամ հազրէթլէրիյլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր : Միւշարիլէյհ հազրէթլէրի պու կիւն մագամը ալիլէրինէ գուտում խտլընճագլար տըր :

—Տիւն աղշամ մապէյնի հիւմայունտա Ռուսիա սէֆիրի հազրէթլէրի իչին թէրթիպ պույրուլան զիեաֆէթտէ, մէճլիսի խասսը վիւքէլա ազասըյլա, իւմէրայի ասքէրիէտէն միւշիրիւք րիւթպէսինի հայիզ օլանլար, եալընըզ համիլ օլտուգլարը նիշանլարընը թագըգ իլէ, հէյէթի տիփլօմաթիգիէ պուլունմուշլար տըր :

—Գօնկրէնին նիհաեէթ սէքիզ օն կիւնէ գատար խիթամ պուլաճաղը սէօյլէնիլիեօր:

—Կէչէն կիւն մապէյնի հիւմայունտա ագտ օլունմուշ օլան մէճլիսի խասըն միւրէքքէպ օլտուղու զէվաթտան միւրէքքէպ, վէ ղաթը հազրէթի Բատիշահինին թահթը րիասէթլէրինտէ միւնագըտ օլմագ իւզրէ, պու կիւն տախի Ենըտըգ սէրայընտա պիր մէճլիսի ալի իճթիմա խտլընէճագ, պազը մէվատտը միւհիմմէյի հազըրէնին թէտգիգ վէ միւզաքէրէ պույրուլաճաղը իչիտիլմիշ տիր :

—Էվվէլքի կիւն մալիէէ նազըրը Քեանի բաշա հազրէթլէրի Ենըտըգ սէրայընտա ազիմէթլէ, հուգուգու Շահանէեէ չըգարագ, պիր իքի սաաթ գատար էվամիր վէ իրատաթը սէնիյյէյի ալըգ ու թէլագգի իյլէմիշլէր տիր :

—Ռումէլի թարաֆլարընտա պուլունան խասթաեանը, Ռուսիաեա նագլ իթմէք իւզրէ, Այ-Սթէֆանօստա ագտ օլունմուշ օլան գօմիսիօն, հէր կիւն ճըմ խըմ իթմէքտէ, վէ միւթէմատիեէն Այ-Սթէֆանօստան խասթալարը վափօրլարա իրքեաբ խտլընըրագ Ռուսիաեա կէօնտէրիլմէքտէ, վէ պիր ան էվվէլ նագլ իչին, Ռուսիա վափօրլարը քիֆաեէթ իթմէտիքլէրինտէն, պիր գաչ Ինկիլիզ վափօրլարը տախի իսթիճար օլունարագ, [illegible]

—Ալտըղըմըզ մալիւմաթա կէօրէ, գօնկրէ Պօսնա իլէ Հէրսէքին, Ավուսթրիա ասքէրի թարաֆընտան իշղալ խտլընմասընի միւչիր պիր մազպաթա թանզիմ իթմիշ, վէ Ավուսթրիա մուրախխասլարը թարաֆընտան միւտտէթի իշղալ. իչ սէնէ թային օլունմուշ իսէ տէ, տէվլէթի Ալիյէ մուրախխասլարը մէզքիւր մազպաթաեը իմզա իթմէք իսթէմէտիքլէրինտէն, մէսէլէ մուալլագտա գալմըշ տըր : Պիր րիվաեէթէ կէօրէ, գօնթ Զիչի, մէզքիւր էեալէթլէրտէ պուլունան ասքէրի Օսմանիեէնին չըգմասընը թալէպ էյլէմիշ իսէ տէ, պու պապտէ վագը օլան թալէպինէ հէնուզ ճէվապ վէրիլմէմիշ, վէ տիկէր պիր րիվաեէթէ կէօրէ, Պապը Ալի ասքէրի Օսմանիեէնին օրալարտան չըգարըլմասընա մուխալիֆէթ իթմիշ տիր :

Շէհրիմիզին տէվայիրի տիփլօմաթիգըյեէսինտէ գաննէ օլունտուղունա կէօրէ, Ավուսթրիա գուվվէթի ասքէրիեէսի պու հաֆթանըն նիհաեէթինտէ, վէ եա կէլէճէք հաֆթա իպթիտալարընտա հուտուտու Օսմանիյի թէճավուզ իտէճէք իմիշ :

Սըհհէթինի թէէմին իտէմէտիքլէրիյլէ պիր թէվաթուրա նազարէն, Ֆրանսա, Իթալիա վէ Ավուսթրիա տօնանմալարը եագընտա Գալէյի Սուլթանիէյի կէչիպ, Մարմարա տէնիզինտէ Ինկիլիզ տօնանմասըյլա պիրլէշէճէք տիր : (Ֆար տիւ Պօսֆօր)

—Էնգարէ ղազէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, չըգան այըն օն իքինճի կիւնի, չէհրի մէզքիւրտէ չիտտէթլի պիր եաղմուր եաղարագ, իքի սաաթ տէվամ իթմիշ, վէ նէֆսի չէհիրտէ վէ ճիվարլարընտա մազարրաթը ազիմէյի մուճիպ օլմուշ տուր : Զայլար ճօչմուշ, վէ չէհրին պիր չօգ մահալլէրինի սու պասմըշ տըր : Պաղը էվլէր պիւսպիթիւն սու իլէ տօլմուշ տուր: Սէլլէր էիւզ էըլըգ աղաճլարը քէօքլէրինտէն չըգարըպ կէօթիւրմիւշ, վէ մահսուլա զարար վէրմիշ տիր: Իչպու սու թուղեանընտա իքի ատէմ իլէ պիր չօճուգ թէլէֆ օլմուշ տուր : Զօյ օլան հայվանաթըն միգտարը հէնուզ մալիւմ տէյիլ տիր : Ումումէն զայեաթ քիւլլիէթլի տիր :

—Իզմիր թարաֆլարընտա հալէա հուտուտ իճրայի հիւքիւմ իյլէմէքտէ տիր : Էշգիեայի Նազա բէյ եօլու իւզէրինտէ պիր չօգ վէ ղանլը Չէքլիքլէր պուլունուպ, [illegible] Բիրաթէ ... փօլիս զապըթասը ... գատար էօլտիւրիւլմիւշլէր տիր : ... պուրալարտա պաշէ գատար գարա սօգանը էռնէ պաշլայօ, պիլէքէ, պիտիպ պիր ալըշ պուլունուպ, էսնայի թարիֆի թաղլըգտա քէօյլիւլէր տէյի խալքա ... օլմուշ տըր ... տահա տէվ տէչիլի ...

պիր չօգ վէ վահշի Չէյլիքլէր պուլունուպ, էհալիեէ թէհճէն եօլճուլարա գալիմանէ հագարէթ իթմէքտէ տիրլէր : Շէօյլէ քի էրքէքլէրի ճօպլար իլէ տէօյմիւքլէրի կիպի, գատընլարա տախի հէր թիւրլիւ հագարէթի իճրա իթմէքտէ տիրլէր : Րիվաեէթ օլունտուղունա կէօրէ, մուախխարէն օնուգ գատար էօլճու, պիթիւն պիթիւն սօեուլտուգտան սօնրա, աղաճլարա պաղլանմըշ, տաեագ տախի եէմիշլէր տիր : Մահէլլի մէզքիւրէ գուվվէյի գափիեէ կէօնտէրիլմիշ իսէ տէ, էօլճուլարը գուրթարմաղըա մուվաֆֆագ օլամամըշ տըր : Էշգիեանըն մէրգումին նէօնիւ ալամանեան գուվվէյի մէզքիւրէյէ, ասաքիրի պաղթիեէմիզէ պիր մըգտարը իլավէ խըլըս, ֆէնա օլմազ գանըն խալքիմ : (Էնքսարսիալ)

—Պրուսա չէհրինին ճիվարընտա պիրինճի նէքիլմէքտէ օլուպ, պունուն իսէ սըհհէթի ումումիեէյէ մազարրաթը օլտուղու, մէմլէքէթ թապիպի թարաֆընտան պէեան օլունմալը, չէհիրտէն իքի սաաթ մէսաֆէտէ պիրինճ զիրաաթը մէն օլունտուղու թէրճէմանը Շարգտա օգունմուշ տուր :

—Լօնտիւմիւզտէքի ճումաա իրթէսինտէն պէրի իլէ Սիւլէյման բաշա հազրէթլէրինին մուհաքէմէսինէ պաշլանըլաճաղը իչիտիլմիշ տիր :

—Ինկիլթէրրա, Ֆրանսա, Իթալիա վէ Եունան սէֆարէթլէրի թէրճէմանլարը, տիւն Պապը Ալիյէ կէլէրէք, Սատրազամ հազրէթլէրիյլէ կէօրիւշմիւշլէր տիր :

—Իսթանպօլտա յունիւս ինի օն իքինճիտէն օն տօգուզունա գատար, ալթը կիւն զարֆընտա 1,099,700 [illegible] թալ օլունմուշլար իլէ պէրապէր, ճէման 11,525,715 ղրուշա պալիղ օլուր :

—Չէրքէզլէր ալէյհինտէ, Թաշրալարտան ալընմագտա օլան ֆէնալըգ խապէրլէրինի քէմալի էսէֆ իւլէ իչիթմէքտէ իքէն, պու սէֆա պուրատա տախի պազը խապասաթա ճիւրաթլարը իչիտիլմէէ պաշլամըշ տըր, չէօյլէ քի, տիւնքի կիւն, Իսթանպօլտա Քէօփրիւ պաշը ճիվարընտա պուլունան պիր սուճուքճու, Չէրքէզին պիրի կիտիպ պիր գատէհ լիմօնատանըն գաչ բարա օլտուղունու սօրար, վէ օ տախի ալթմըշ բարա տըր տէր, պունուն իւզէրինէ Չէրքէզ հիտտէթլէնէրէք սէօյիւպ սայմագտա իքէն, տիկէր պիր արգատաշը տախի կէլէրէք, վէ գատէհլէրտէն պիրինի ալարագ, սուճուճուն էիւզիւնէ տօղրու ֆըրլատըր վէրիր իսէ տէ, հէլէ մէրգում սագմընըլըղընտան գաֆասընը խալըմ իթմիշ.

Պու Կիւնլէրտէ պունա տայիր պաչգա ֆէնալըգլար տախի իչիտիլմէքտէ օլտուղունտան, զապթիյէ նէզարէթի ճէլիլէսինին նազարը տիգգաթլարընը տավէթ իտէրիզ :

—Պէրլինտէն չէքիլմիշ օլան յունիւս 25 թարիխլի պիր գըթա թէլէկրաֆնամէտէ օգունմուշ տուր .

«Թէրք օլունան արազի նիսպէթինտէ, Ռուսիանըն, տիւեունը Օսմանիեէտէն պիր գըսմընը գապուլ խտլճէկինէ տայիր գօնքուր իտէն չայիալար պի էսաս տըր :

—(Տէվլէթի Ալիյէ տույունլէրի գօմիթէսի թարաֆընտան գօնկրէէ իթա օլունան լայիհանըն թէրճէմէսի տիր .)

Տէվլէթը Ալիյէնին 1875–1876 սէնէսի իչին պանգը Օսմանի մէմուրլարը տախիլ օլտուղու հալտէ թէշէքքիւլ իթմիշ օլան գօմիսիօն թարաֆընտան թանզիմ գըլընան պիւտճէտէ, վարիտաթ 575 միլէօն ֆրանգ, եանի 23 միլեօն Ինկիլիզ լիրասընա պալիղ օլտուղու. վէ տիւեունը ումումիյէ փայիզ վէ րէսիմլէրի տախիլ օլտուղու հալտէ մէսարիֆաթ տախի իչ պու միգտար պուլունտուղու կէօսթէրիլմիշ տիր : Անճագ 1875 սէնէսի յուլիս այընտա, եանի սէնէյի մալիյէնին ուլօրաինճիւ այընտա Հէրսէքտէ ղուհուր իտէն իխթիլալ իւզէրինէ պիւտճէ միւվազէնէսի թագրիպի իլէ պօզուլտու : Պունտանպայիլէ պիր սէնէ զարֆընտա ինթիզամ պիւտճէնին ճիհէթէ ասքէրիեէսի մէսարիֆի զարուրէթէն տէրճէյի ֆէվգըլ իսթիհսալէ վարմըշ իսէ տէ, իրատըն սագլամ ... մինանաճան ... տախի ճէֆէ ...

գուլտու : Պունունլա պէրապէր պու սէնէ ղարփընտա կէրէք վէրկի, վէ կէրէք րուսումաթ վէ թէքեալիֆ օլարագ, մէմալիքի Շահանէ էհալիսի միւխթէլիֆէսինտէն թահսիլ օլունան մէպալիղ 400 միլեօն ֆրանգ, եանի 16 միլեօն Ինկիլիզ լիրասընտան աշաղը օլմամըշ տըր :

1876–1877 սէնէսի վարիտաթը իսէ, 340 միլեօն Ֆրանգա պալիղ օլմուշ իտի : Եւ հալըլ 1877 սէնէսի մարտընտան 1878 սէնէսի մարտընա գատար թահսիլ օլունան վարիտաթ 300 միլեօնտան աշաղը ղալմամըշ տըր քի Ռուսիա իլէ օլան մուհարէպէնին 1877 սէնէսի ապրիլ այընտա պաշլամալընա նէզարէն, պու մէպալըն հէրհալտէ պիր բարա ատտ օլունաճաղը աշքեար տըր :

Ճիւմլէնին մալիւմու օլտուղու իւզրէ, մէմալիքի Շահանէտէ թահսիլի վարիտաթ ուսուլը մէրիէտի էհալի իլէ, թահսիլ օլունան մէպալիղին անճագ նըսֆը խազինէէ կիրտիկի նազարը տըգգաթա ալընըր իսէ, սաղլիֆ իւլ պէեան մէպալիղ, տէվլէթի Ալիյէնին գուվվէյի հասէպիէյի մալիյէսինի կէօրէյի կիպի իրաէ իտէր : Շու հալտէ նէզարէն, տէվլէթը Ալիյէ ումումի ? իրատըն մալիէէ աչ պուչուգ միլեօն վէ ... լահ օլունուր իսէ, մէնապիի սէրվէթի տէրքեար օլան էհալիմէթը Շահանէնին հալթա չիմտիքի հալինտէ պիւլէ, խազինէյի ճէլիլէնին պիլ ճիւմլէ խարճի վէ տախիլի պօրճլարընը էօտէնէպիլիր պիր տէրէճէտէ վարիտաթը միւգթէտիրէյի պօլ պօլ հասըլ իտէճէքլէրի հօգգիւլէյա գանըն ու իթիգատ օլունապիլիր :

... պու սըրըքզատէ օլտուղու ... , գօնկրէնին պու պապտէքի վազայիֆի չիմտիտէն մուայէն տիր :

Էվրօպանըն էն պէօյիւք տէվլէթլէրի, մէօսէլէյի չարգիէյի թանզիմ ու թէսվիէ իթմէքլէրի սըրասընտա, տէվլէթի Ալիյէ տայինլէրինին մէնաֆիինի նազարը էհէմմիեէթէ ալմամասընը թէճվիզ իտէմէեէճէքլէր, վէ պալէտտէ կէօսթէրիլէն էօքինլէր իսէ, թահվիլաթը Օսմանիէ համիլլէրինի գիեատէսիյլէ խօշնուտ իթմէք գօլայ օլտուղունու կէօսթէրմէքտէ տիրլէր :

Գօնկրէնին միւզաքէրաթընտան հասըլ օլաճագ հալ ու թէսվիէ նէ օլուր իսէ օլսուն, պու կիւնքի կիւն տէվլէթի Ալիյէյի թէրքիպ իտէն էեալէթլէր մահվ օլմաեըպ, վէ պունլար իսթէր իտարէյի միւխթարէյի ալթընա ալընսըն, վէ իսթէր իսէ սայիր հէմհուտուտ հիւքիւմէթլէրէ իլհագ գըլընսըն, մէնապիի վարիտաթը ազալմաեըպ պիլաքիս արթմասը միւհթէմէլ տիր :

Օ վագըթ գօնկրէտէ թային օլունմագ իւզրէ վիլաեաթըն հէյէթը մէճմուասընտան, չիմտիքի վէրկիլէրի նիսպէթինտէ սէնէվի պիր մէպլաղ ալընարագ պիր պանգաեա թէսլիմ օլունմասընա, վէ պու պանգանըն, Էվրօպա գօմիսէրլէրինին թահթը թէֆթիշ ու նէզարէթինտէ օլարագ, գօնկրէնին վազ իտէճէյի էսաս իւզէրինէ, տէվլէթի Ալիյէ տայինլէրի պէյնինտէ թագսիմ վէ թէվզի իթմէսէ մէմուր օլմասընա ղարար վէրիլիր իսէ, մուվաֆըգը մագլահաթ օլմազ մը :

Իմտի, մէմալիքի Շահանէտէ սայիր պիր քէթրէ խատէ իթմէյի սուրէթտէ, գօնկրէ, վարիտաթը տէվլէթի, 1875-76 սէնէսի վարիտաթը օլան 400 միլեօն ֆրանգ ֆարզ իտէրէք, պունուն 150 միլեօնուն, էօշարըրա պէքը օլունան չէրայիթլէ, տիւեունը ումումիեէ թախսիս օլունմասընա գարար վէրէպիլիր :

Մէմալիքի Շահանէնին տէվլը մալէսի իղտահ օլունաճաղա, արթմաղը տէրքեար օլան մէպլաղ մէզքիւր, տայինլէրի չիմտիլիք խօշնուտ իտէճէք տէրէճէտէ ... [illegible] ... Ռուսիաեա իթ... [illegible] ... իւզըն պիր սէրմայէ ... [illegible]

Սօն բօստա իլէ կէլէն Եվրօբա ղազէթալարընտա կէօրիւլէն թէլէկրաֆ հավատիսլէրի տիր ։

Պէրլին, 23 յունիօ

Գօնկրէնին տիւնքի իճթիմաընտա լօրտ Պիգօնսֆիլտ պիր նութգ իրատ իյլէմիշ, վէ տինլէեէնլէրին պէեանընա կէօրէ, մէզքիւր նութգ, միւշարիլէյհին շիմտիյէ գատար իրատ իթմիշ օլտուղու նութգլարըն էն կիւզէլի պուլունմուշ տուր ։

Միւզաքէրէ ճէրէեանընա, վէ լօրտ Պիգօնսֆիլտին նութգ իրատընա սէպէպիեէթ վիրէն մատտէ, գաթը հազրէթի Բատիշահինին, Րումէլի հուտուտու իւզէրինէ ինթիխապ իյլէտիյի ասքէրտէն մուհաֆըզ ասքէրի վազ վէ իգամէ իտէպիլիր պիլէմէեէճէյինի, վէ եախօտ պազը նօգթալարը թահքիմ իլէ, օրալարա էվվէլտէն թային իտիլմիշ պիր մըգտար ասաքիր վազ, վէ իգամէսինէ մէճպուր օլուպ օլմաեաճաղընը պիլմէք մատտէսի տիր ։

Լօրտ Պիգօնսֆիլտ նութգունտա տէմիշ տիր քի, «հիչ պիր վագըթ պէյլէ պիր չէյ իշիտիլմէմիշ տիր․ պիր հիւքմտարըն գանղի մէվգըլարտա իսթիհքեամաթ ինշա իյլէմէք արզուսինտէ, վէ պունլարա նէ մըգտար մուհաֆըզը ասքէրի վազ վէ իգամէ իթմէք նիեէթինտէ պուլունտուղունու էվվէլտէն թային վէ պէեանէ մէճպուր իյլէտիլկինին թարիխլէրտէ միսլի եօգ տուր ։ Մէմալիքի հուտուտունու նէ եօլտա միւտաֆաա իթմէք լուզումունա պիգզաթ հիւքմ իյլէմէք հազգընտա օլան էն գըյմէթտար հուգուգունու թէրք իթմէսինի, վէ հաթթա թահքիմ վէ թագվիյէ իթմէք իսթէտիյի նօգթալար իլէ պու լուզումս իշին իսթիմալ իյլէմէք նիյէթինտէ պուլունտուղու [illegible] սինի պիր հիւքմտարտան նասըլ թալապ իտէպիլիրիզ ։ Ինկիլթէրրա տէվլէթի, պէյլէ պիր չարթը հավի օլան պիր մուահէտէնամէեէ հիչ պիր վագըթ իմզասընը վազ իտէմէեէճէք տիր» ։

Իշպու քէլամտան հասըլ օլան թէէսսիրի ազիմէ մուգաբիլ օլարագ, լօրտը միւշարիլէյհ, մէճլիստէ հազըր պուլունանլարը պիւսպիւթիւն քէնտի թարաֆընա ճէլպ իտէմէյիպ հէման հէր մուհարէպէյի ղալիպանէտէն սօնրա, ղալիպ, մաղլուպ իւզէրինէ թադիպաթը ասքէրիեէ իճրա իթմիշ, վէ Ֆրանսատա իմբէրաթօր պիրինճի Նաբօլէօնուն մաղլուպիեէթինտէն սօնրա Ֆրանսըզ օրտուսու 40 պին նէֆէրէ թէնզիլ իտիլմիշ, վէ Իէնա մուհարէպէսինտէն սօնրա, օ վագըթ միւզաքէրաթ իճրա օլունմուշ օլան բայիթախթընտա Բրուսիա պէօյլէ պիր չարթը գապուլ իյլէմէյէ մէճպուր իտիլմիշ օլտուղու, վէ պինաէն ալէյհ, պէօյլէ պիր չարթըն միսլի օլմատըղընըն գապուլ վէ թաստիգի միւմքինսիզ օլտուղու քէնտիսինէ իսպաթ օլունմուշ տուր ։

Պունա, լօրտ Պիգօնսֆիլտ, գուվվէյի ասքէրիեէնին թէնզիլի իլէ մէվգըլէրի միւսթահքէմէյի էվվէլտէն հէր քէսին մալիւմու պուլունան պիր մըգտարը մուայեէն ասքէր իլէ մուհաֆազա իթմէք մէճպուրիեէթի պէյնինտէ պէօյիւք ֆարգ օլտուղունու, վէ շիմտիքի հալտէ Եվրօբա, տէվլէթի Ալիեէյի եէնի հիւճումլարա մուգավէմէթ իտէպիլէճէք սուրէթտէ թանզիմ իլէ մէշղուլ օլտուղու հալտէ, ասքէրի մէճպուրէն թէնզիլի մատտէսինին, ղալիպ թարաֆընտան տախի մաղլուպ տիւշմէնին իւզէրինէ հիւճում օլունմամագ մէճպուրիեէթինի իճապ իթտիրէճէկինի պէեան իտէրէք ճէվապ վիրէպիլ'իր իտի ։

Լօնտրա, 24 յունիօ

Թայմըսըն տիւնքի թարիխլէ Պէրլինտէն ալըպ նէշր իթտիկի պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, գօնկրէ ղալիպա Պալգանլարտա պուլունաճագ Օսմանլը ասաքիրի միւսթահֆըզասընըն մըգտարընը 25 պին քիշի թայինին իտէճէք տիր ։

Սօֆիա Րումէլի էեալէթինտէն աեըրըլըպ շըմալի Պուլղարիսթանա տախիլ օլաճագ տըր ։

Եունանիսթան Կիրիտի, վէ Դօլօս [illegible] տուտու ագ պիր մըգտար թահսիհ վէ թէվսի օլունաճագ տըր ։

Լօնտրա, 22 յունիօ

Թայմս ղազէթասընըն մահըր հալին 21 թարիխի իլէ Պէրլինտէն ալարագ, աճէլէ իթտիկի պիր թէլէկրաֆնամէեէ նէզարէն, գօնկրէտէ թաստիգ օլունմագ չարթըյլա աթիտէքի նօգթալար հագգընտա Ինկիլթէրրա, Րուսիա, վէ Աւուսթրիա տէվլէթլէրի պէյնինտէ իթթիֆագը էֆքեար հասըլ օլմուշ տուր ։ Պալգան Պուլղարիսթանա հուտուտ իթթիխազ օլունաճագ տըր, Թիւրքլէր պալգան պօղազընը իշղալ, վէ օրալարա իսթիհքեամ վիրէճէքլէր ․ Սօֆիա, Րումէլի տախիլինտէ վէ Վառնա տախի Պուլղարիսթան տախիլինտէ պուլունաճագ տըր ։ Պուրկազ Թիւրքլէրտէ գալաճագ տըր ․ Գարատաղ շըմալ թարաֆընտան արազի ղայպ իտիպ ֆագաթ ճէնուպ թարաֆընտան գազանաճագ էեր վիրիլէճէք տիր ։ Սըրպիստան հուտուտունճա տա էօյլէ օլաճագ տըր ։

Լօնտրա, 22 յունիօ

Թայմս ղազէթասընըն, Պէրլինտէն ալարագ տէրճ իթտիկի յունիօ 22 թարիխլի պիր գըթա թէլէկրաֆնամէեէ կէօրէ, Րուսիա մուրախխասլարը Րումէլինին ճէնուպի սինօրու, վէ Պալգան խաթթընըն Օսմանլը ասաքիրի միւսթահֆըզա թարաֆընտան իսթիլասը մատտէլէրինճէ լօրտ Պիգօնսֆիլտ թարաֆընտան վուգու պուլան մէթալիպի գապուլ իթմէկէրի զըմնընտա էմր ալըգ իթմիշլէր տիր ։ Լօրտ Պիգօնսֆիլտ, մէթալիպի մէզքիւրէ գապուլ օլունմատըղը հալտէ, գօնկրէնին տէվամ իտէմէեէճէկինի պիլտիրմիշ տիր ։

Պէրլին, 23 յունիօ

Իմբէրաթօրու Ֆէտավի իյլէմէքտէ օլան հէքիմլէր թարաֆընտան պու սապահ նէշր օլունան իլաննամէ տիր ․

«Իմբէրաթօրըն սըհհէթի չաեանը խօշնուտի տէրէճէտէ տիր ․ միւշարիլէյհին սօլ գօլու կիւնտէն կիւնէ օյնամաղա պաշլաեօր ։

«Իմբէրաթօր պու կիճէ էյի իտի ․

Պէրլին, 25 յունիօ

Պուլղարիսթան պէյի, ահալի էհալիյի մէմլէքէթտէն ինթիխապ օլունաճագ տըր ։

Լօնտրա, 24 յունիօ

Տէյլի Նիուս ղազէթասընըն Վիէննատան ալարագ նէշր իթտիկի պիր թէլէկրաֆնամէ մալիւմինէ նէզարէն, [illegible] սանճագընըն մատտա, Պէսարապիա գըթասընը Րուսիաեա թէրքէ րազը օլուեօր ։ Աւուսթրիա տէվլէթի, պունա գարշը կէլմէեօր ։

Պու քէրրէ Վիէննա սէֆարէթինէ նասպ ու թային օլունան Տէրխատատէթ Ալմանիա սէֆիրի սապըգ բրէնս տը Րէօսին զէվճէսինէ Րուսիա իմբէրաթօրիչասը թարաֆընտան Դրուա—Րուժ (Դըրմըզը Խաչ) նիշանընըն պիրինճի րիւթպէսի իթա օլունմուշ տուր ։

—

Օպզօր ղազէթասընա շէքիլմիշ օլան յունիօ 15 թարիխլի պիր գըթա թէլէկրաֆնամէ մալինէ կէօրէ, Ալէքսանտրօբօլտա քիւլլիեէթլի եաղմուրտան տօլայը սուլար թաշարագ պիր խայլի խանէլէր խարապ օլմուշ, վէ քիւլլիեէթլի ինսան վէ հայվան թէլէֆաթը վուգուա կէլիպ, պու սէպէպտէն զիեան վէ խասար բէք քէսրէթլի պուլունմուշ տուր ։

Իշթէ տիւնքի վատ իթտիկիմիզ Վիգթօր Իւկօնուն նութգու

«Էֆէնտիլէր,

«Շու եաշամագտա օլտուղումուզ չաեանը թէզքեար սէնէնին ազամէթինի մուճիպ օլմագտա օլան խուսուս պաշգա պիր չէյ օլմալըպ, իյա, չաեանը թէաճճիւպ պուլունան աավէթ ու զըտտիյէթ թէլէրինին գաթլյէ, պիր թագըմ վէլվէլէ վէ կիւրիլտիւ սէտալարընա ղալէպէ իտէրէք, մէտէնիյէթին քէլամը աղազ իյլէմէսինէ միւսաատէյէ մուվաֆֆագ օլապիլմէսի տիր տինիլէ ճայիզ ։ Իմտի, պու սէնէ միւզ, միւպարէք պիր սէնէ թէսմիյէ իտէպիլէճէկիմիզ շիւպհէ եօգ տուր ։ Պու միւպարէք սէնէ սայէսինտէ տիր քի, միւրատ օլունան չէյ, մէվգըի իճրայէ գօնուլապիլմէքտէ տիր ։ Էվվէլթ, պու միւպարէք սէնէ սայէսինտէ տիր քի, էմրի թէգատտիւմ լագըրտըսը, հարպ լագըրտըսընըն եէրինէ գայիմ օլապիլմէքտէ տիր ։ Կիւնիւմիւզտէ հէր մուգավէմէթէ գարշը գօնուլմագըլըգ հագգը գազանըլմագտա տըր ․ վագըա, հէր թարաֆտան թէհտիտ սէտալարը վէ հայգըրըշլարը իշիտիլմէքտէ տիր, լաքին, պունլարա գարշը տախի իթթիհատը խալգ կիւլիւմսէմէքլէ ճէվապ վիրմէքտէ տիր ։

«Պին սէքիզ եիւզ եէթմիշ սէքիզ սէնէսինին Լսէրի հէմ պազը գալաճագ տըր վէ հէմ տէ թէքմիլ ․ պիրա, մուվագգաթ պիր չէյ տէյիլ տիր ․ պիրա, հէր իշինտէ պիր աճայիպ հիւքմի գաթի կէօրիւնմէքտէ տիր ։ Պու սալը բիւր շէրէֆտէ մէվգըի իճրայէ գօնուլմագտա օլան Բարիս սէրկիսի ումումիյէսինին, հիւնէր ու սանայինին իթթիհատընա տայիր ալէնէն պիր տավէթ օգումագտա օլտուղու կիւպի, Վօլթէրին վէֆաթընըն եիւզիւնճիւ սէնէի գըյնէթիյլէ ֆէյլէսօֆ- [illegible] ճըղտա թէճէլլիսի իթմիշ օլան շու գօնկրէմիզ տախի, հէր նէվի չալըշմագլըգըն իթթիֆագը ազիմի օլուպ, վէ ինսանճա էզնիյէթի ճէսիմէսինին թէմէլի, վէ քէօյլիւլէր իլէ ամէլէ թագըմլարընըն տախի ագլ ու ֆիքիրճէ էզնիյէթի ճէմիլէսինին թէքէսի օլան քիթապէթ իթթիհատընա (միւէլլիֆ, միւրէթթիպ) տավէթ օգունմագտա տըր ։ (Թահսին ալքըշլարը, վէ պրավօ սէտալարը ։)

«Հիւնէր ու սանայի սայէսինտէ ֆայտէլի չէյլէրին արանըլմագտա օլտուղու կիպի, ֆէյլէսօֆլուգ սայէսինտէ սահիհլիք, վէ քիթապէթ սայէսինտէ տախի կիւզէլլիք արանըլմագտա տըր ։ Ֆայտէլիլիք, սահիհլիք, վէ կիւզէլլիք, իշթէ սէնին ատէմին

ԵՍԻՐԱԹԸ ՀԻՆՏ

— 26 —

15

ՍՕԿՕՐ ԻԼԷ ՃՕՐՃ

Սօկօր, տայիր Հինտլիլէր կիպի Փինտալագ օլտուղունտան, էվվէլա արգասընտա կէչտիկի եէրին իզինի պըրագմամագ իսթէտի ։ Պինաէն ալէյհ պաղչէնին գումլու եօլլարընտան կէչէճէք օլսա, գումուն իւզէրինտէ ատըմլարընըն իզի գալաճաղընտան, հալ պու քի չայըր չիմէնլէր իւզէրինտէ եիւրիւտիւկիւնտէ, էյէր չայըրլար սապահըն չիյի իլէ եէնիտէն տիրիլէճէքլէրինի պիլտիկինտէն, ալ յիֆիլէէ կ'իթմէք իշին չայըր չիմէնլիք իւզէրինտէն եիւրիւմէյէ պաշլատը ։

Պէօյլէճէ մէրգում Հինտլի եէշիլ իպէր [illegible] կէչէրէք, վէ [illegible] թարաֆընտան [illegible] ։

[illegible]

լէ քի պինանըն ալթ գաթընտա Ճօն Մալգօնուն իչ օտասընտա, վէ իւսթ գաթտա իսէ գըզգարընտաշլարըն օտալարըյլա Ճօրճուն եաթագ օտասընտա մում եանմագտա օլուպ, հալ պու կի Էտվարտ, գարտաշը գատար մէշղուլ օլմատըղը ճիհէթլէ, մումունու սէօնտիւրմիւշ իտի ։

Սօկօր, տէրուհի սէյֆիլէէ կիրմէկլիկի աղա թասավվուր իտէմէզ իտի ։ Զիրա քի թէրթիպաթը տախիլիեէսինի պիլմէտիկի կիպի, ուեար օլմագ կիթտիկինտէ, իհթիմալ տըր քի Ճօրճ Մալգօնուն օտասընա կիրէմէթիքաթ պաշգա, նաքէհան գարշըսընա պիր ուշագ տախի չըգապիլիր, վէ պիր վավէյլա գօպարըրագ, քէնտիսինին ֆիրարընը, վէ պինանըն ալէյհ տամի մուվաֆֆագըյէթինի մանիա օլապիլիր իտի ։

Իմտի Հինտլի, [illegible] օտալարտա պուլունան էշխասը թանըրըգ ու թէֆթիշ իթմէկէ լուզում կէօրէ, ալթ գաթ բէնճէրէլէրինէ եագլաշըպ, վէ նազարը տիգգաթընը, նիմ չէֆֆաֆ օլմասընտան, տէրուհի ազ չօգ ֆէրգ ու թէմեիզ օլունմագտա օլան բէնճէրէ բէրտէլէրի իւզէրինէ աթֆ իթտի ։ Վէ պու սուրէթլէ պիր օտատէրունինտէ պիր իհթիեար քիմսէ կէօրտի քի, [illegible] գարշըսընտա պուլունան [illegible] ։ Պու իհթիեար Ճօն Մալգօն իտի ։

—Պու պապա, տէտի Սօկօր քէնտի քէնտինէ, վէ թահարրիեաթընա տէվամ իթմէք իւզրէ, սէյֆիլէնին պօեունա տօղրու եիւրիւմէկէ պաշլատը ։ Վէ Ճօրճուն օտասընըն պէնճէրէսինին ալթընա մուվասալէթ իթտի ։ Մէրգումուն բէնճէրէսինին բէրտէսի գալտըրըլմըշ օլուպ, պիր աեաղ սէսի իշիտիլիեօր իտի ։

—Պու կէչէն Ճօրճ օլմալը տըր, տէտի Հինտլի քէնտի քէնտինէ ։

Պիրինճի գաթ բէնճէրէլէրինին հէր պիրինին, պիր չաղնիշին օլուպ, պունլարըն ալթընտա տէմիր չուպուգլար վար իտի քի, իւզէրլէրի սարմաշըգ ագաճլարըյլա գաբլը կիւզէլ պիր սուրէթտէ իհաթա օլունմուշ օլտուգլարը հալտէ, սահիհէն [illegible] պէնզէմիշ իտիլէր ։

Սօկօր, պօեունուն ուզունլուղունա նիսպէթէն, եաղ կիպի չէվիք վէ մայմուն կիպի աթիք օլմալը, հատտը գաթինէ վինճուտինին աղըրլըղընա տայանամաեան մէզքիւր տէմիր չուպուգլարա տայանարագ, պիր հարէքէթ շաղնիշինէ [illegible] թըրմանտը ։

Պաղը բէնճէրէնին հիզասընա կէլտիկինտէ, [illegible], վէ պիր հայլի [illegible], Ճօրճուն [illegible] ։

Իմտի կէնճ [illegible] Սօկօրա [illegible] Հինտլի, [illegible] վէ Ճօրճ [illegible] վիրտիկինտէ, իւզ տէֆա պու Հինտլինի, բէնճէրէ եօնիւնտէ վէ աեագ իւզէրի պուլտու ։ Ճօրճ, շիմտիյէ գատար Սօկօրու պաշտան թըրնագա պէեազ չարշաֆա պիւրիւնմիւշ օլարագ, կէօրմիւշ օլտուղունտան, թաղիպաթըյլա շիմտի եէլիլէնի աչըգ կէօրտիւկիւնտէ, քէնտիսինի թանըեամագ իտի, վէ շու նու իլավէ իտէրէք քի, պէօյլէ կիճէ վագթի մըրգում Հինտլինին [illegible] կիպի օլան հէյէթի վէ վահշի սըֆաթը, ինսանա տէհշէթ վիրիճի հալէթտան իտի ։

Ճօրճ, մըրգումու նասըլ կէօրիւր կէօրմէզ տուրտու, վէ իմտատ չաղըրմագ իւզրէ աղզընը աչմագտա, վէ սիլահա սարըլմագ կիպի հարէքէթ իտէն, Սօկօր բարմաղընը աղզընա կէօթիւրիւպ, վէ սուս իշարէթի իտէրէք, չէօյլէ տէտի ․

—Սէսինիզի չըգարմայըն, վէ սիլահա տախի սարըլմայըն ։ Պէն տիւշմէն տէյիլիմ ։

—Էօյլէ իսէ սիզ քիմսինիզ, սուալ իթտի Ճօրճ ։

—Պէն օ ատէմիմ քի, եիւզիւմիւ պիլմէզ իսէնիզ տէ, սէսիմի թանըեապիլիրսինիզ ։ Պէն օ ատէմիմ քի, եօղուշուն աշագըսընտաքի չուգուրտա պիր խայլի միւտտէթ պիչարէ պէքլէտիմ ։

—Հա՛ անլատըմ, [illegible] ։

—Էվէթ, թա քէնտիսի ։

—Նէ իչին, [illegible] քի'մի արամագ կէլտինիզ ։

քիւլլի սայ ու իգտամընտան մազուէտ մէզքիւր իւչ մատտէ տիր․ վէ պու ուլու դայրէթ սայէսինտէ գազանըլան ֆիւթուհաթ իսէ, էֆէնտիլէր, միլլէթլէր պէյնինտէ մէտէնիյյէթին, վէ էֆրատ պէյնինտէ տախի սուլհ ու սալահըն հիւքմ իթմէսինտէն իպարէթ պուլունմագտատըր։

«Վէ իշթէ մէտէնի տիւնեանըն հէր թարաֆընտան պուրատա թէչրիֆէ չիթապըլընըզ տախի, էֆէնտիլէր, մէզքիւր ֆիւթուհաթը իսպաթ նիյյէթինէ մէպնի տիր։ Սիզ միլլէթլէրին սէվտիքլէրի վէ հիւրմէթ ու րիայէթ իթտիքլէրի էն պիւյիւք ալիմլէրսինիզ, ազըլ ու տիրայէթ ճիհէթինճէ, էն զիյատէ չէօհրէթլու զաթլարսընըզ, սիզին պիւճէնապըլըգ վազ իթմէքտէ օլան սէտալէրինիզի հէր քէս իչիթմիշ տիր, վէ սիզին էմրի թարագգը վէ թէգատտիւմ հագգընտա գուհուրա կէլէն սայ ու հիմմէթինիզի հէր քէս կէօրմիւշ վէ պիլմիշ տիր․ սիզ սուլհ ու սալահըն իպգասը իչին ճէնքլէշէն գահրամանլարսընըզ, սիզ պուրատա չան ու չէօհրէթ կիւնէշլէրի զիպիալարը կէթիրտինիզ, վէյհասըլ սիզ, պու Բարիս չէհրի ազիմինտէ, պէնիի ատէմէ մախսուս օլան ըսվիյյէթ ու փէթանէթին էլչիլէրիսինիզ։ Խմտի, էյ գալէմ սահիպլէրի օլան զաթլար, միւրքէլամլար, չաիրլէր, ֆէյլէսօֆլար, էհլի թէֆէքքիւրլէր վէ իլմ ու մալիւմաթ ճէնքճիլէրի, սէֆա՛ կէլտինիզ, Ֆրանսա նամընա օլարագ սէլամ վիրիրիմ սիզէ։ (Ուզուն թաչսինլէր։)

«Պիզ սիզին իլէ, պիր չէհրի ումումինին հէմչէհրիլէրիյիզ, խմտի, պինաէն ալէյհ, քեաֆֆէմիզ տախի պիրիպիրիմիզ էլինի թութուպ սըգարագ, պիզիմ իթթիֆագ ու իթթիհատըմըզա թազվիյէթ վիրմէլիյիզ։ Խմտի, քեաֆֆէմիզ պիրլիքտէ, օ պիր հալի րուշէնա օլան վաթանը ճէսիմ, օ իթիգլալիյէթ, եանի հագգանիյէթ, վէ օ հիւսնի ազիմ, եանի տօղրուլուգ սէրանըրնա տախիլ օլալըմ։

«Սիզլէրտէն հիչ պիրինիզ պուրատա, պիր մէնֆաաթը չախսիյէ վէ մախսուսէ իչին թէճէմմիւ իթմէյիպ, իլլա պիր մէնֆաաթը ումումիյյէ նիյյէթի մէմնուհէսիյլէ թէճէմմիւ իթմիշսինիզ տիր։ Քիթապէթ տիմէք նէ՞ տիմէք տիր․ տէյիլ պաշգա պիր չէյ, իլլա, Ֆիքրի ինսանէ պիր եօլ վէ պիր ըշըգ վիրմէք տիմէք տիր․ մէտէնիյյէթ տիմէք նէ՞ տիմէք տիր․ տէյիլ պաշգա պիր չէյ, իլլա, Ֆիքրի ինսան եէօրիյիւպ եօլ ալտըգճա, պիր սուրէթի միւթէվալիյէտէ, էճնիպտէն էճնի իճատ ու իխտիրա պուլմագ տիմէք տիր․ վէ իշթէ պու մանէտա մէպնի տիր քի, թէգատտիւմ լուղէթի խուքիմալ օլունմագտատըր։ Պինաէն ալէյհ, քիթապէթ լուղէթիյլէ մէտէնիյյէթ լուղէթի, այնի մանէտա թութուլա ճայիզ տիր։

«Միլլէթլէրին գատր ու հայսիյյէթլէրի, քէնտի քիթապէթլէրի նիսպէթ վէ տէրէճէսինտէն անլաչըլըր․ պու ալէմտէ, իքի միլիօն սաիկրտէն միւրէքքէպ պուլունան պիր ճէսիմ օրտու մահվ օլուպ կիտէր էմմա, եալընըզ պիր Իլիատ (1) պագը գալըր։ Իքսէրսէս (2) կիպի պիր ճէնկեավէր պիր օրտույի ազիմէ մալիք օլուր էմմա, հագգընտա պիր գասիտէ Ճանկիր խէն պուլունմատըղընտան, օ չէրէֆ ու իֆթիխարտան մահրում օլուր, վէ քէնտի էսէրի տէ մահվ օլուպ կիտէր։ Կէոչի Նուհանը աթիգ, մէմալիքինին վասիլի ճիհէթիյէ, քիւչիւք գալմըշ տըր, հալ պու քի քէնտի Էսխիլէ (3) պէօյիւք օլմուչ տուր։ (Հարքէթլէր։) Րոմա եալընըզ պիր չէհիր իտի, հալ պու քի, Թասիթ, Լիւգրէս, Վիրժիլ վէ Ժիւվէնալ (4) սայէսինտէ, դօճա պիր տիւնեա մագամընը թութմուչ տուր։ Իսպանեա, Սէրվանթըյա (5) իֆթիխար իթմէքտէ օլուպ, Իթալեա իսէ Տանթըյա (6) իսրագը թէքէլլիւֆ իյլէմէքտէ, վէ Ինկիլթէրրա տախի Շէքսբիրէ (7) էյիւնիւպ միւչէրրէֆ օլմագտատըր։ Ֆրանսա տախի վագըթ վագըթ պիւյիւք վէ ֆէթին զաթլարա մալիք օլուպ, վէ Բարիս չէհրի իսէ, քէնտի չէրէֆ զիպեալարընը, Վօլթէր նամը նամըսընըն չէօլէլէրիյէ, պիր գաթ տահա ըսվընագլանտըրմագտատըր։ (Թէքէրրիւրէն պրավօ սէտալարը։)

«Էֆէնտիլէր, մէմուրիյյէթինիզ գանէթլէ պիւյիւք տիւր․ սիզէ պիր նէվի քիթապէթ գավանինի էնճիւմէնի իսմի վիրիլսէ ճայիզ տիր։ Սիզտէ հէր նէ գատար պիր գանուն վազ իթմէքլիք խասսէսի եօգ իսէ տէ, հիչ տէյիլ իսէ պիր գանուն թանզիմ վէ թազտիմ իյլէմէքլիք խասսէսի վար տըր։ Խմտի, հագգանիյյէթտէն պուլունան չէյլէրի սէօյլէմէլի, վէ հէր տօղրու Ֆիքրի խապէր վիրմէլիսինիզ, էմմա, հէր նէ գատար իհթիմալտէն տէյիլ իսէ տէ, վէյէվ սիզի տինլէյէն օլմազ իմիշ, զարարը եօգ տուր, վարսըն վէյալ գանունլէրին պույուրունտա գալսըն։

«Սիզին վազիֆէնիզ, պիր թէսրրուֆը քիթապէթ էսնիյէսի իպնա վէ ինշա իթմէք տիր, սիզ պունու գավանինէ խախալէ սայ ու հիմմէթ իտէճէքսինիզ, վէ պէն գամիէն սէյլէրիմ քի, սիզին թէզլէքքիւր վէ գարարլարընըզա էհէմմիյյէթ վիրիլէճէք տիր։

«Սիզ, քիթապէթի ումումա այիտ պիր չէյ էտիրինտէ թութմագլըգա չալըշմագտա օլան գանունիլէրտէ, չունքի անլաթըլըրաճագ սընըզ քի, քիթապէթ տիմէք, ինսանըն ազըլ ու Ֆիքրի վէ Ֆէթանէթիտէ, ճէմիյյէթի պէշէրիյյէթի իտարէ իթմէք տիմէք տիր։ (Պրավօ՛ սէտալարը։) (Տէվամի)

(1) Իլիատ տէնիլէն պիր չիր քիթապը տըր քի, աթիգ Եունան չուարասընըն էն զիյատէ չէօհրէթլիսի պուլունան Հոմէրոս թանզիմ իյլէմիշ տիր։

(2) Իքսէրսէս, Հազրէթի Խատատան պէշ եիւզ սէնէ գատար էվվէլ, Եունանլարա գարշը ճէսիմ պիր օրտու գալտըրըպտա, Սալամինտէ մաղլուպ օլմուշ օլան պիր Աճէմ չահը տըր։

(3) Էսխիլ, Եունանլարտա էն մէշհուր թրաճէտիա եազան տըր։

(4) Թասիթ, Լիւգրէս, Վիրժիլ վէ Ժիւվէնալ, պունլար Րոմանըն էն զիյատէ չէօհրէթլու գալէմ սահիպլէրի տիրլէր։

(5) Սէրվանթ, Իսպանիանըն պիւյիւք գալէմ սահիպլէրինտէն պիրի տիր քի, Տօն Քիշօթ նամ քիթապ տախի մէրգումուն ասարընտան պիրի տիր։

(6) Տանթ, Իթալիա չէօհրէթշուար չուարասընտան տըր։

(7) Շէքսբիր, Ինկիլիզլէրին էն պիւյիւք թէաթրօ գալէմ ալանը տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պերլինէն չաբաթ գիշեր և կիրակի օրը ծածկանիշ հեռագրեր եկան Ս. Պատրիարքին՝ կարեւոր տեղեկութիւններ բերելով։

Լսածնուս նայելով՝ հեռագրերէն մին կը ծանուցանէ եղեր թէ Գերմանիոյ կայսրութեան տեղակալ գահաժառանգ իշխանն յատուկ ճաշի հրաւիրեր է Խրիմեան և Խորէն սրբազանները Բոցտամի պալատին մէջ։

Երկրորդ հեռագիրն ալ կը ծանուցանէ թէ Հայկական խնդիրը Տէրութեանց խորհրդոյ օրակարգէն անցեր է և թէ Պիսմարք իշխանը Ս. Պատրիարք Հօր ղրկած բոլոր գրերը Տէրութեանց խորհրդոյ սեղանին վրայ դրեր է։

Ս. Պատրիարք Հայրն, որ կիրակի օրը Պէշիկթաշ կը գտնուէր, վերջին հեռագիրն ստանալուն պէս՝ իսկոյն Թարաբիա գնաց Անգղիոյ և Գաղղիոյ դեսպանաց հետ տեսակցելու։

(Մասիս)

Բ. Դուռն Պատրիարքարան ղրկուած գիր մը, Հայաստանի մէկ քանի գաւառաց մէջ պատահած կեղեքումները քննելու և յանցաւորները պատժելու պաշտօնով կառավարութեան կողմէն Ալի Շէվքիք պէյ քննիչ որոշուած ըլլալը ծանուցանելով, կառաջարկէ որ Պատրիարքարանն ալ իւր կողմէն մ՚կը ցոյց տայ քննիչ պաշտօնէից հետ Հայաստան երթալու և անոր գործակցելու։

Ս. Պատրիարքն յիշեալ գիրը Խառն ժողովոյ յղեց. Նա ալ իւր պաշտօնավարութեան շրջանին աւարտած և հրաժարական տուած ըլլալը նկատելով, որոշեց իւր յաջորդին թողուլ այս գործին տնօրէնութիւնը։

(Փէզա)

ԵՕԶՂԱՏՏԱՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

Եօզղատ, 1878 յունիս 6

Միւէլլիֆ,

Պազը իշլէրիմիզին թէսվիյէսի իչին Եօզղատ սանճաղընը հավի գարիյէլէրի քէչթի կիւզար իյլէտիկիմ սըրատա, մէզքիւր գարիյէլէրտէ պուլունան միլլէթիմիզին մատտի վէ մանէվի ահվալինէ վագըֆ օլմագըլըղը տախի թէսվիյէյի ումուր իթթիխազ իտէրէք, խայլուճէ մալիւմաթլար ալմըչ իսէմ տէ, պու մալիւմաթըմըն քեաֆֆէսի տէ չայանը թէէսսիւֆ օլտուղու ճիհէթլէ, թաֆսիլէն եազարագ գաթընըզըն տա եիւրէքլէրինէ պախշը էսէֆ իթմէք իսթէմէմ։

Ֆագաթ, Եօզղատա 9 սաաթ մէսաֆէլի, 6 Իսլամ վէ 30 էրմէնի խանէսինտէն իպարէթ փէօհրէնկ նամ գարիյէյէ թէսատիւֆ իյլէյիպ, նիյէթի աճիզիյէ մէպնի, քէսպի մալիւմաթա միւպաշէրէթ իյլէմէմ սըրասընտա, քեամիլճէ պիր գաթ եանըմըզա կէլէրէք սիւալլէրիմիզէ կիւզէլճէ ճէվապ վիրիպ, քէնտիսինին տախի մէզքիւր գարիյէ մէքթէպինին հօճասը օլտուղու պէյան իթմէսի ուզէրինէ, տէրհալ մէքթէպ վէ քիլիսէլէրինէ կիթմիշ վէ իքիսինի տախի միւմքին մէրթէպէ նիզամը պիր սուրէթտէ կէօրմիւշիւմ տիւր․ պինաէն ալէյհ, չակիրտանըն թալիմ ու թէրպիյէսի, ազ վագըթ զարֆընտա էբէյճէ եօլունա կիրերէք, իլէրուտէ պիւյիւք սէմէրէ հասըլ օլաճաղը անլաչըլմագտատըր։

Պու հէնկեամտէ տիկէր գարիյէլէրտէքի կէօրտիւկիւմ սէֆալէթ վէ բէրիշանըգլարտան տօլայը գալպիմտէ հասըլ օլան թէէսսիւֆի քեամիլէն տէֆ իթմէմիշ իսէ տէ, հիչ տէյիլ իսէ, պարի նիյէթի աճիզիյէ մուվաֆըգ պիր ուֆագ էրմէնի գարիյէսի կէօրմէք իգպալինէ նայիլ օլտում։ Մէքթէպին իտարէսի հագգընտա ալտըղըմ մալիւմաթ իսէ, խալգըն թահսին իտէճէկի սուրէթտէ տիր։ Զէնտա սէնէտէն պէրու թարլալարընըն պազը խալի գալմըշ մահսուլլէրինէ, միւլքէթ իգպալինէ օլարագ զէր իթմիշ օլտուգլարը պուղտայտան, մէսարիֆի սայիրէտէն պաշգա, սէնէվի 3500 ղուրուշ մաաշլա յալըզըճա պիր մէքթէպ հօճասը էլէ կէչիրմէկէ մուվաֆֆագ օլմուշլար, վէ չիմտի տախի պիր ուխուտվէթ թէշքիլիյլէ, իսմինի «Ուսումնեան ընկերութիւն» գօյմուշլար տըր, վէ մէզքիւր մէզլուամա էլան տէվամ օլունմագտա տըր։ Մէքթէպին իտարէսի մէզքիւր ուխուվվէթէ միւնհասըր օլուպ, մէզլուաթտան հուսուլէ կէլէն հասըլաթ տախի, ուխուվվէթին սանտըղընա գօնուլմագտա օլտուղու վագըֆ օլունմուշ տուր։

—Սիզի։

—Նէ՞ իչին։

—Սիզի, պէկլէնիլմէքտէ օլտուղունուզ մահալլէ կէօթիւրմէք իչին։

—Սէնի քի՞մ կէօնտէրտի։

—Օ։

Ճօրճ կիւլիւմսէյէրէք,

—Բէք ալէա, ֆագաթ օ գատըն էվվէլճէ սէնին պուրատա կէլտիկինի, վէ իքի տէֆա պէնի չաղըրըպ տա, պիր ճէվապ ալամատըղընը պիլմէ՞ն մու։

—Պիլիր։

—Պիլտիկի հալտէ, սէնի թէքրար նէ՞ն մի կէօնտէրտի։

—Էվէթ, մէրգումէ պանա, «հայտէ, սէն թէքրար կիթ տէ, քէնտիսինի կէթիր, վէ պէնիմ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլտուղումու սէօյլէ, միւճէրրէտ արգատաշ կէլէճէք տիր» տէտի, վէ իշթէ պունուն իչին կէլտիմ։

Ճօրճ պիր իքի սանիյէ գատար սիւքիւթ իթտի։

—Կէլինիզ, էֆէնտիմ, տէյվամ իթտի Սօֆօր, պէյ պիրլէր մահալլէնտէ պէքլէեօրլար, վէ օ՛ւրատա մահալլի մագսուտէ էրիչէպիլիրիզ։

—Պէն սէնինլէ կէլէմէյէճէյիմ, սէն կիտ, եալընըզճա կիթ, տէտի Ճօրճ։

Սօֆօր, պիրտէն պիրէ պիր հարէքէթ իճրա իթտի, վէ եիւզինտէ ֆէվգէլատէ պիր թէհայիւր ալամէթի միւշահէտէ օլունտու։

—Լաքին պէն էֆէնտիմիզի ալմատա կէլմիշ իտիմ, տէտի։

—Նիէթինին պու օլտուղունու պէք ալէա անլատըմ, ճէվապ վիրտի կէնճ Ինկիլիզ, ֆագաթ տիւնեատա հէր նիէթ, գուվվէտէն ֆիիլէ կէլէմէզ։ Սէն եալընըզ կէտէրսին, վէ եալընըզ կիթմէլիսին։

Սօֆօր էմնիյէթսիզլիքլէ պաշընը սալլարագ,

—Պունուն իմթիմալի եօգ տուր, էֆէնտիմ տէտի։

—Նէ՞ իչին։

—Զիրա էֆէնտիմ սիզի պէրապէր կէօթիւրմէքլիքի էմր իթմիշ օլտուղու հալտէ, անըն էմրինէ իթաաթ իթմէք, պէնիմ պորճում տուր։

—Զարարը եօգ, սէն պիր ամիր գուլլուղընտա օլտուղուն հալտէ, պու եօլտա մուավէնէթ վէ հարէքէթ իթմէն լազըմ տըր։ Սէն պիր ասըլ խըզմէթքեար օլտուղուն իչին, էյէր պիր էֆէնտինէ մալիք պուլունմատա չանէսիզսին․․․ Շահէտա մէրգումէ սանա եօլ վիրէճէք օլուր իսէ, պէն սէնի մէմնունիյէթլէ գապուլ իտէրիմ։

Ճօրճ պունու սէօյլէյիպ, սանտըղընտան օն ատէտ Ինկիլիզ լիրասը չըգարագ, վէ չէօյլէ իլավէ իթտի․

—Սէն պանա պէք չօգ տէֆա գուլլուգ իթտին, վէ պու կիճէ տախի եանըմա գատար կէլմէք իչին, էօմրիւնիւ պիւյիւք թէհլիքէյէ գօյտուն, իմտի պու խուսուս պիր միւքեաֆաթա լայըգ օլտուղունտան, իշթէ պէն պու միւքեաֆաթը իթա իտէրիմ։

Պէօյլէ տէյիփ, Ճօրճ ալթունլարը Հինտլինին պիր էլինէ գօյտու։

Մէրգում տախի պիր սանիյէ գատար թէաճճիւպլէ ալթունլարա պագտըգտան սօնրա, քէմալի թահքիր իլէ ալթունլարը հալըյըն իւզէրինէ սէրփթի։

—Ֆագաթ նէ՞ եափըյօրսուն, տէտի Ճօրճ էվքալէ տէհշէ իլէ։

—Էֆէնտիմ, ճ՛վապ վիրտի Սօֆօր պիր ազամէթլէ, մաէհէթինտէ խըզմէթ իթտիկիմ զաթ, Կօլգօնտաուն էֆէնտի մանէնիյէրինտէն տահա զէնկին, վէ Վիչնու մապուտունտան տահա ճէօմէրթ տիր։ Պիր չէշմէտէն սու նասըլ ագար իսէ, անըն պարմագլարընտան տա ալթուն էօյլէ ագար։ Անըն սէրայլարընտա ալթուն էօյլէ ատի պիր չէյ տիր քի, օնա խըզմէթ իտէնլէրին էն ֆագիրլէրի պիլէ, ալթունտան իգրամ իտէրլէր։

—Նէ՛ աճայիպ խալգ, տէտի Ճօրճ քէնտու քէնտունէ, խըտմէթքեարլըգտա պիլէ նէ՛ տէրէճէ մաղրուր տուրլար․․․

Պատէհու եիւքսէք սէսլէ իլէ չէօյլէ իլավէ իթտի․

—Պիզտէ պիր ատէ մաթիկէրինէ պիր խըտմէթ պուլունմագ օլուր իսէ, օնա սօրճու գալըրլար, վէ միւքեաֆաթ վիրիրլէր․․․ Էկէր պու եօլտա մուամէլէ իթմէքլիքիմտէն, պու տէրէճէ հիտտէթլէնէճէկինի պիլսէ իտիմ, պու մուամէլէտէ պուլունմազ իտիմ։

—Էֆէնտիմ, սիզ գուլլուղունուզա ատա հիտտէթլէնմիրմէյիպ, իլլա ալտանըրսընըզ, ճէվապ վիրտի Սօֆօր հիւրմէթլէ պաշընը էյէրէք։

Վէ սօնրա ընչիրէրէք եաղլաշարագ, տիշլէրի ալթունը նազար լթտի, վէ մահիթապընը ուֆագ տօղրու պաթտըղընը կէօրէրէք,

—Սօն տէֆա օլարագ թէքլիֆ իտէրիմ, էֆէնտիմ հայտէ կիտէլիմ, զիրա վագըթ կէչիյօր, վէ էֆէնտիմ սապըր էօթէտէ պէքլէյօր, տէտի։

—Զաթէն պէն ճէվապըմը վիրտիմ, տէտի Ճօրճ, էօյլէ պիր ուսուլ իւզրէ քի, Սօֆօրուն արթըգ իսրարը քէսմէսի լազըմ կէլիր իտի, էվէթ պէնիմ գարարըմ ֆէսխ օլունամազ սուրէթտէ տիր, վէ թէքրար իտէրիմ քի, սէնինլէ պէրապէր կէլէմէյէճէյիմ։

—Ֆագաթ նէ՞ իչին։

—Պունուն սէպէպի պանա այիտ տիր։

—Բէք իյի էֆէնտիմ, լաքին պու հարէքէթինիզ օ գատըն իչին հագարէթ տիր, հիչ տէյիլ իսէ ճէվապը ըստահարըղըն սէպէպի կէօսթէրիլմէլի տիր։

(Տէվամի)

Պու թէշէպպիւսաթը խայրիյէյէ սէպէպ վէ րէհպէր օլանլար, գարիյէ-յի մէզքիւր քէթխիւտասը փափազեան Համբարձում աղա իլէ Եօզղատը փափազեան Յուսէֆ էֆէնտի օտուզլարը անլաշըլմըշ օլմազլա, միւմախիլէյհիմ զաթլարա իպրազը թէշէքքիւր իտիլսէ ճայիզ տիր, չիւնքի, պէօյլէ պիր կիւզէլ թէշէպպիւսաթ տիկէր գարիյէլէրէ պիր իպրէթ օլուպ, իլէրուտէ միլլէթիմիզէ պիր խըտմէթի ազիմէ իֆա իթմիշ օլաճագլարը չիւրհէտէն վարեսթէ տիր ։

Իմտի, մէքթէպին հօճասը պուլունան Սէմէրճեան Մնացական էֆէնտի, մուգատտէմ քէօյէնէ նամ գարիյէտէ տախի միլլէթիմիզէ հիւմնի խըտմէթ իթմիշ վէ իթմէքտէ իքէն, գարիյէյի մէզքիւր էհալիսի պէյնինտէ զուհուր իտէն պիր պիւրուտէթ աէն տօլայը մաաշընը տախի թէմամէն ալամայարագ աէֆալէթլէ մէմլէքէթի պուլունան Զէյթունա ավտէթ իթմէք նիյէթինտէ պուլունմուշ իսէ տէ, փափազեան Յուսէֆ էֆէնտինին իպրամըյլա, նինէ ճիւզի պիր մաաշլա պու գարիյէտէ հօճալըղը տէրիւհտէ իթմիշ տիր քի, միւմախիլէյհին միլլէթ բէրվէրլիկինին նէ տէրէճէտէ օլտուղունու տէլիլի օլուպ, թէշէքքիւրտէն աճիզիզ ։

Էֆէնտի, Մնացական էֆէնտի մաարիֆէթիյլէ փէօհրէնկ գարիյէսի ուխուվվէթինէ, զէվաթը համիյէթ մէնտան թարաֆընտան խայրիճէ իանէ տախի վուգու պուլմուշ օլմազլա, պահսը աճիզիյլէ պէրապէր, պէր վէճհի զիյր իանէ տէֆթէրինին ատխի այնէն ղազէթայի միւթէպէրինիզին պիր քէօշէսինէ տէրճինէ հիմմէթի միլլէթփէրվէրիլէրինի իսթիրհամ իտէրիմ ։

Վանան Փափազեան

Փէօհրէնկ գարիյէսի էհալիսինտէն իանէ	
Համբարձում աղա փափազեան	152
Յակոբ քէհեա Փափլեասը	50
Միքայէլ աղա Գըրըմլեան	15
Դանիէլ » Վարդերեսեան	9
Պետրոս » Տէմիրճեան	6
Միլլէթխիմզալէն պիր զաթ	100
	332

Կէրմիր էհալիսինտէն իանէ		
Կարապետ էֆէնտի	Արզումանեան	525
Կարապետ »	Շիհրիքեան	130
Սերովբէ »	Սահակեան	80
Յովակիմ »	»	48
Յովհաննէս »	Պօյաճեան	20
Յակոբ »	Մէրճանեան	20
Յարութիւն »	Զիլէքեան	15
Ստեփան »	Գալլանեան	12
Սարգիս »	Հէքիմեան	10
Յակոբ »	Սէրոյեան	10
		1202

Եօզղատ էհալիսինտէն իանէ		
Գրիգոր	էֆէնտի Քէօլօլեան	500
Կասպար »	փափազեան	370
Համբարձում »	»	200
Միլլէթխիմզալէն	պիր զաթ	477
Յուսէֆ »	փափազեան	50
Միսակ »	»	50
Յարութիւն »	Աշճեան	50
Օննիկ »	Սեդրակեան	272
Գաբրիէլ »	»	30
Կղեմէս »	Պօրիկեան	15
Հաճի »	Հաճի Աւագեան	26
Ղազարոս »	Կիւլեան	26
Մարտիրոս »	Պէօյէքեան Զիլէլի	46
Հաճի »	Գանթարճեան	26
Գրիգոր »	Ճիվէլէկեան	5
Գրիգոր »	Սարաճեան	5
Ճէմման եէքիւն		3350

Մէզքիւր գարիյէ էհալիսի իլէ բէհ-պէրլէրի պուլունան զաթլար թարաֆընտան զուհուրտա կէլմիշ օլան շու ղայրէթ վէ շու հիմմէթ իլէ, զիվաթը համիյէթմէնտան թարաֆընտան իհ-սան օլունան մէզքիւր իանէ հաղգըն-տա, տօղրուսու, հէրքէս միլլէթ տայ-ղուսու նամընա թէշէքքիւրլէր իտիպ վէ օնլարը օլտուղա կէրէքտիր ։

ՄԻՒՌՈՆԻ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Ի 4ն յառաջիկայ Յունիս ամսոյ, յաւուր տօնի Հոգեգալստեան, Ս. Միւռոնի օրհնութիւնը պիտի կատարուի ։ (Արարատ)

ՆՈՐԻՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ ՆԱՍՐԷՏՏԻՆ ՇԱՀ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԵԱՑ Ի Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Երէկ ի 29ն Ապրիլ ամսոյս Ս. Էջմիածին և սորին գահակալ Վեհ. Հայրապետ Տ. Տ. Գէորգ Կաթողիկոս Ազգին՝ Արեգակնափայլ Նասրէտտին Շահի Պարսկաստանեայց թագաւորին այցելութիւնը ընդունելոյ պատիւը ունեցան ։

Նորին Արքայական Մեծութիւնը ի վաղուց հետէ բղձացած է Հայաստանեայց այս հնադարեան և նուիրական կեդրոնը իւր բարեհաճ այցելութեամբ տեսնել և յարգել ։

Այս անգամ Արարատեան աշխարհէն և Կովկասէն անցանելով դէպ ի Եւրոպա երկրորդ անգամ կատարած ճանապարհորդութեան բարեյարմար առթիւ՝ Երեւան եկած միջոցում յատկապէս ի դիմաց Վեհ. Հայրապետի, Գեր. Պետրոս Արքեպիսկոպոս Վեհապետեանց, Գեր. Գրիգոր Եպիսկոպոս Մուշեղեանց, Արժ. Աբրահամ վարդապետ՝ Պարսկերէնագէտ թարգմանն և Պ. Նիկողայոս Տէր Յովսէփեանց ի 28ն ամսոյս փութացին Երեւան երթալով Նորին արքայական մեծութեան գալուստը շնորհաւորել ։

Եւ ինչպէս Կայսերական կառավարութեան կողմանէ հաղորդուած էր Վեհ. Հայրապետի, նոյնպէս երէկ գրեթէ կէս օրին Արեգ. Շահը Երեւանէն մեկնեցաւ սոյն ի Ս. Էջմիածին գալոյ համար ։

Թէեւ գարնանային և անձրեւային աւուրք էին, սակայն նոյն օրը պարզ և պայծառ եղանակը մեզ ուրախակից եղած էր և հանդիսին շքեղութիւնը աւելացրեց ։

Սրբազնագոյն Հայրապետի կողմանէ եկեղեցական երեւելիներ՝ ինչպէս նաեւ խուռն բազմութիւն ժողովրդեան գրեթէ կէս ճանապարհէն դիմաւորեցին Նորին Արքայական մեծութիւնը ։

Ս Էջմիածնի արտաքին պարսպի հիւսիսային մեծ դրան առջեւ եկեղեցական փայլուն հանդիսիւ և յատուկ պատրաստուած երգով դիմաւորեցաւ՝ Նախ և յառաջ համառօտ ուղերձով «աղ ու հաց» ներկայացնելով ։ Զանգակները կը հնչէին ։ Մի և նոյն հանդիսով «Տրդատայ դունէն» մտնելով վանուցս մէջը՝ Նորին Սրբութիւն Վեհ. Հայրապետ դիմաւորեց զԱրեգակնափայլ Շահընշահ Արքայն և արժանաւոր յարգանօք և բարեմաղթութեամբ շնորհաւորեց գալուստը ։ Վեհարանի ներքին բակում՝ դպրոցականներից առաջնորդ կանգ առաւ շարունակեաւ եկեղեցական հանդէսը և երգեցողութիւնը շարունակեցաւ մինչեւ որ Արեգ. Շահը եկաւ ի Վեհարան և հանգստացաւ Հայրապետանոցի պատուաւոր մեծ դահլիճում ։

Մի քանի ժամ հանգստանալէ և կերակուր մեծարանքները կատարուելէ յետոյ՝ Նորին Արքայական մեծութիւնը բարեհաճեցաւ այցելել Ս. Տաճարն և Նորաշէն թանգարանս, և ուշադրութեամբ դիտեց ամեն բանը ։ Յետոյ այցելեց Գէորգեան Ճեմարանին, որոյ առջեւ աշակերտք երգերով դիմաւորեցին զնորին մեծութիւն և առաջնորդեցին հանդէսարան կոչուած մեծ դահլիճը, ուր Նորին մեծութիւն բազմեցաւ յատուկ գահը և Աստուածային մի աշակերտ Պարսկերէն համառօտ մի ուղերձ կարդաց ։ Դոյն ինչ հանգստանալով՝ Օգոստ. Շահը բարեհաճեցաւ այցելել դասատները, մատենադարանը, սեղանատունը և ուշադրութեամբ կը դիտէր, կը հետազօտէր և կընթեռնոյր աշխարհագրական տախտակները, մոլորակաց և այլ կրթական գործիքները՝ միանգամայն ինքնին փորձելով ։

Անձուկ ժամանակամիջոցը լրացած էր, և ընդ երեկս Օգոստ. Այցելուհիւրը իւր բարձր գոհունակութիւնը և շնորհակալութիւնը յայտնելով Վեհ. Հայրապետի մերում, և Նորին Սրբութեան ուղեկցութեամբ՝ ողջ'րթի կանգնած աշակերտաց և երգեցողաց մէջէն անցնելով՝ ճեմարանի վանդակաց առջեւի՝ արտաքին մեծ հրապարակումՆստաւ կառքը և ընդ համայն ուղեկիցսն մեկնեցաւ աստի ի Ս. Էջմիածնէ ։

Նորին Արքայական մեծութեան ուղեկից էին

Բարձրապատիւ Միրզա Հիւսէյին խան, Պետութեան գլխաւոր քարտուղարն, որ և սպարապետ, արտաք'ն և պատերազմական գործոց առաջին նախարար է ։

Վսեմ. Ալի Միրզա խան՝ Էզէտ-ուլ մուլք, ցեղապետ Ղաճարայ, կնքապետ եւլն ։

Վսեմ. Ալի Րիզա խան, քեռորդի Շահին ։

Մեծ. Իպրահիմ Րէիս եւլն ։

Մեծ. Աղա Իպրահիմ, առաջին սենեկապետ եւլն ։

Վսեմ. Մէյթէ-ղուլի խան, քեռորդի Շահին ։

Մեծ. Միրզա Ալի Նաղի, հանդերձապետ ։

Մեծ. Աղա Րիզա, աջակից և գանձապահ ։

Մեծ. Մուհամմէտ Հասան խան զօրավար, աջակից և առաջին թարգման ։

Մեծ. Մուհամմէտ Ալի խան, առաջին գանձապետ ։

Մեծ. Ջաֆար-ղուլի խան ։

Մեծ. Սօլթան Հիւսէյին միրզա ։

Մեծ. Ֆէրրուհ խան ։

Մեծ. Ամահամատ Ալի, սեղանապետ ։

Մեծ. Գաղզիացի Թօլօզան բժշկապետ ։

Մեծ. Թէյմուր բաշա խան զօրավար, կառավարիչ Մակուայ ։

Արգոյ Միրզա Ահմատ խան, հիւպատոս Աստրախանու ։

Արգոյ Միրզա Մահմուտ խան, հիւպատոս Տփխիսայ ։

Արգոյ Աղա Րիզա ։

Իսկ Ռուսաց Օգոստափառ, վեհափառ և բարեխնամ Կայսեր կողմանէ, սահմանէն սկսեալ յատուկ պատգամաւոր և ուղեկից էր Վսեմ. Իշխան Մէնշիկով ։

Երեւանու Նահանգապետ վսեմ. Բօլովկէվ զօրավար, Երեւանեան բանակին նորոգ հրամանատար վսեմ. Քօմարով զօրապետ, այրուձիոյ հրամանատար վսեմ. Ամիրախվարով զօրավար և այլք եւս ուղեկցած էին ։

Վեհ. Հայրապետի կողմանէ մինչեւ Երեւան Արեգակնափայլ Շահի վերադարձին ուղեկցեցան Գեր. Մկրտիչ Արքեպիսկոպոս Բօրամեանց, Գեր. Մեսրովբ Եպիսկոպոս Սմբատեանց և Արժ. Աբրահամ վարդապետ ։

Նորին Արքայական մեծութիւնը երբ ճեմարանէն կը մեկնէր, 700 յանուն ճեմարանի և 300 յանուն կարօտելոց, ամենը հազար ռբլ. նուիրեց ։

(Արարատ)

ՍԱՐԱՖԻՅԷ

	Լօնտրա, 2 յուլիս
Ինկլիզ գօնսօլիտի	96 1/16
Էօհամը Ռումումի աշըլտը	15 11/16
» » գափանոր	16
1865 իսթիգրազը	19 1/2
1869 »	17 1/4
1871 »	52 3/4
1873 »	17 1/4
1872 (Պօնտիւ Թրէզօր (Սէրի Ա. Բ.)	27 3/4
Օսմանլը պանգասը	8 1/8
Ռուսիա իսթիգրազը 1873 գ.ք.	85 5/8
Մըսըր իսթիգրազը պիրլէշմիշ	55 1/4
» իմթիեազլը	72 3/8

	Բարիս, 2 յուլիս
Ֆրանսըզ Ֆօնտօսու 5 0/0	114 17 1/2
» » 3 0/0 գ.ք.	76 45
Էօհամը Ռումումի աշըլտը	15 65
» » գափանոր	15 95
65 իսթիգրազը	93
69 »	85
73 »	84
Ռումէլի շըմէնտըֆէր ակհիւնէրի	54 50
Օսմանլը պանգասը	453 75
Իթալեա Ֆօնտօսու	77 65
Մըսըր Ֆօնտօսու	277 50

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱՋԱՍԸ

Էօհ. Ռում. 20 յունիս աչըմ գր.	17 1
Էօհ. Ռում. 21 յունիս սապհ. աչ.	17 8
Էն եիւքսէք	17 14
Էն աշաղը	17 7
Սաաթ 6	17 10
Իսթիգ. 63 (Մուրթօն) 6 0/0 Փր.	85
» 65 (Մուրթօն) 6 0/0 Փր.	86
» 69 (Ճէնար) 6 0/0	81
» 72 (Պօնտիւ Թրէզօր) 9 0/0	28
» 73 (Ճէնար) 6 0/0	80
Ռումէլի Շըմէնտըֆէր 3 0/0	53 1/4
Բէրօր Փր.	4
Հէվալէսիզ Փր.	3
Ազչէ Փայիզի 0/0	12

ԳԱՅՄԷՆԻՆ ԲԻԱՑԱՍԸ

Էն եիւքսէք	290
Էն աշաղը	289 20
Սաաթ 6	290
Նիւզիւֆ գայմէ պագըր հիսասը իլէ	60

ԻԼԱՆԱԹ

Լաղվ օլունմուշ օլան Բաղդանուէր ընկերութիւնուն իքի ատէտ տէքօզիթ գայըտլարը սաթըլըգ օլտուղունտան, Թալիպլիսինին, Պօնճուգճու խանընտա Տատուրեան Միհրան էֆէնտինին մաղազասընա միւրաճաաթ էյլէմէսի ։

—

Մաթպախը ամիրէյէ թէպտիլէն վէ միւճէտտէտէն լիւզումու օլան ավանիյի նիւհասիյէ, պիլ միւնագասա ալընաճաղընտան, իթայէ թալիպ օլանլարըն, խազինէյի խասսա մէճլիս իտարէսինէ կէլմէլէրի ։

—

Էմլաքի հիւմաեունտան, Թօփխանէտէ վաքը իսկէլէսինտէ 4 նումերօլու տիւքքեանը, չէհրի պէշ նիւզլիւք գայիմէյէ պիր սէնէ միւտտէթ իլէ իսթիճարէ թալիպ զուհուր իթտիկինտէն, տահա զիեատէյէ թուլթալիպլէհէլէրին, իշ պու հաղիրանը րումիւին եիկիրմի ալթընճը բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար, խազինէյի խասսա մէճլիսի իտարէսինէ կէլմէլէրի ։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթաա Բէնչըշէմպիհ-բազարընտա
Ն 41 Իշտի խանընտա